

Název činnosti:

#FraudOff!

Kategorie činnosti:

- Kultura boje proti podvodům

Kontakt:

- Ministerstvo financí Lotyšské republiky
- <https://atkrapiess.lv/en/>
- info@fm.gov.lv

Země:

Lotyšsko

Hrozící riziko (rizika) podvodu

Tato činnost není zaměřena na konkrétní riziko podvodu, představuje spíše iniciativu zaměřenou na zvýšení povědomí o podvodech v zemi.

Souvislosti a cíle

#FraudOff! je hnutí proti podvodům založené v roce 2017, které zvyšuje povědomí o podvodech prostřednictvím společenské informační kampaně. Tato kampaň se zaměřuje na preventivní opatření, mimo jiné na zvyšování veřejného povědomí o šedé ekonomice a podvodech a jejich negativních dopadech na individuální úrovni i na celkovou prosperitu země. Dlouhodobým cílem tohoto hnutí je dosažení nulové tolerance vůči podvodům v lotyšské společnosti.

Kampaň vychází ze společného úsilí veřejných institucí, podnikatelů, sociálních partnerů i všech členů společnosti v boji proti podvodům. K účasti v tomto hnutí proti podvodům jsou zváni všichni občané Lotyšska, podniky i organizace. Hlavním nástrojem hnutí #FraudOff! je používání jeho loga veřejnými a soukromými institucemi. Podporovatelé hnutí jsou vyzýváni k používání značky kampaně v každodenní komunikaci.

Hnutí vzniklo na základě iniciativy EK a úřadu OLAF usilující o ustanovení evropského „dne boje proti podvodům“, která inspirovala lotyšské ministerstvo financí k vytvoření širší vnitrostátní komunikační kampaně. Odhalování a vyšetřování podvodu je často zdlouhavý a nákladný proces, zatímco investice do prevence, komunikace a informovanosti může mít větší a dlouhodobější účinky a přitom být méně nákladná.

Popis činnosti

#FraudOff! je první iniciativou svého druhu v Lotyšsku. Kampaň byla vytvořena tak, aby oslovila velký počet lidí prostřednictvím sociálních médií i dalších komunikačních kanálů. V prvním roce byla kampaň zaměřena na padělané zboží, protože toto téma je pro většinu společnosti dobře srozumitelné a snadno přitahuje pozornost. V roce 2018 se hnutí zaměřilo konkrétně na osoby ve věku 16 až 24 let, informovalo je o rizicích podvodu a o tom, na co si dát pozor při vstupu do pracovního poměru. V roce 2019 byla věnována pozornost hlášení podvodů, protože se jednalo zároveň o rok, kdy byl v Lotyšsku přijat zákon o oznamování podvodů.

Ministerstvo financí nejprve provedlo průzkum toho, jak lidé podvod vnímají. Výsledky ukázaly, že lidé hodnotí úroveň nepoctivosti v zemi jako vysokou, zatímco podvodné činnosti byly často pokládány za běžné. To bylo hlavním argumentem pro investici do kampaně, aby se postoj lidí změnil v aktivní odmítání podvodného jednání.

S podporou ministra financí a finančními prostředky ve výši 10 000 EUR ministerstvo najalo PR společnost, aby vytvořila kampaň, a podniklo tyto kroky:

Definice pojmu „fraud off“ (bez podvodů)

Výraz #Atkrāpies! („fraud off!“) je v lotyštině neologismus, který byl vytvořen nahrazením předpony ne-předponou at-, která znamená, že děj směřuje zpět nebo do strany. Vykřičník znamená, že sloveso je v rozkazovacím tvaru. Neologismus „fraud off!“ je výzvou k odolávání a předcházení podvodům a byl zvolen jako název kampaně.

Definice strategie

Tým #FraudOff!, v úzké spolupráci s kabinetem ministra a společně s PR společností, vypracoval komunikační strategii a čtyřletý plán.

Hlavním cílem bylo používat jednoduché zprávy a příklady, které jsou lidem blízké a upoutají jejich pozornost. Namísto poučování o definicích podvodu kampaň zdůrazňovala dopad podvodu na jednotlivce i celou zemi.

Vytvoření sítě

S využitím stávající sítě ministerstva si kampaň mohla rychle získat více než dvacet veřejných institucí a partnerů, kteří se do kampaně boje proti podvodu připojili.

Hlavními partnery této iniciativy jsou ministerstva a orgány státní správy, např.

- Ministerstvo financí
- Ministerstvo vnitra
- Ministerstvo hospodářství
- Státní daňová správa
- Státní policie
- Úřad pro předcházení korupci a boj proti ní
- Rada pro hospodářskou soutěž
- Kontrolní úřad pro zadávání veřejných zakázek a další a
- Transparency International Lotyšsko

V roce 2018 iniciativu #FraudOff navíc podporovaly lotyšské donucovací orgány.

Tisková konference

S cílem odlišit tuto kampaň od předchozích vládních projektů nesděloval tým #FraudOff! o této iniciativě žádné informace ve formě tiskových zpráv nebo článků dříve, než proběhla tisková konference, na které měla být kampaň zahájena. Tisková konference přilákala velkou pozornost díky faktoru překvapení a provokativní použití sloganu zajistilo značnou pozornost médií.

Internetové stránky

Pro kampaň #FraudOff! byly vytvořeny speciální internetové stránky, které obsahují informace o cílech iniciativy a úrovni podvodů a korupce v Lotyšsku. Také poskytují praktické rady veřejnosti týkající se oblastí citlivých na podvody v každodenním životě, např.:

- Co je třeba vědět při uzavření pracovní smlouvy s potenciálním zaměstnavatelem
- Jak si zkontrolovat, zda zaměstnavatel platí daně
- Na jaké předpisy o bezpečnosti při práci je třeba si dát pozor
- Jak rozpoznat falešný značkový výrobek
- Jak rozpoznat falešné peníze
- Co je třeba vědět o označení potravin

Kromě toho kampaň vysvětluje, jak oznámit podvod příslušným donucovacím orgánům, pokud má někdo podezření nebo ví o konkrétním případě podvodné činnosti. Podvody je možné oznamovat také prostřednictvím internetových stránek #FraudOff!

Sociální média a komunikační kampaň

Pro zvýšení povědomí a oslovení maximálního počtu lidí navázal tým #FraudOff! kontakt s vlivnými uživateli, kteří souhlasili, že kampaň podpoří tím, že o ní budou hovořit na sociálních médiích a ve videích, která představují výrobky a slogan.

Během Týdne módy v Lotyšsku byly vyzvány různé domácí celebrity, aby nosily padělané zboží a upozorňovaly na ně pomocí nálepek s logem #FraudOff!, aby zvýšily povědomí o padělání zboží.

Občané byli také vyzýváni, aby používali hashtagy #Atrāpies! a #Fraudoff! a také #viltotaiszaķis, což znamená #fakechic.

Dalším způsobem komunikace byly plakáty se „superhrdiny“ a QR kódy, které po naskenování odkazovaly na video vztahující se k této kampani. Video vytvořila státní policie s cílem zvýšit povědomí o tom, jak policie odhaluje padělané zboží. Odkaz také otevíral online soutěž, kde lidé museli správně identifikovat padělané zboží a jako cenu dostali výrobky z kampaně.

Zapojení soukromých společností

Do hnutí proti podvodům byly zapojeny také soukromé organizace, které vyjadřovaly nulovou toleranci vůči podvodům a padělanému zboží. Na internetových stránkách hnutí je možné si stáhnout plakáty kampaně, vizuální materiály pro internetové stránky a sociální sítě a také si zažádat o speciální nálepkou, kterou lze umístit na dveře společnosti, instituce nebo obchodu. Organizátoři zdůrazňují, že značka hnutí nemá sloužit jako značka kvality, spíše má vyjadřovat postoj organizace nebo jednotlivce ohledně nulové tolerance k podvodným činnostem. Pro obchodníky je to také příležitost ukázat, že prodávají originální výrobky, a nikoli padělky.

Účast na veřejných akcích

Kampaň #FraudOff! se zúčastnila formou informačních stánků různých veřejných akcí, např. Festivalu demokracie LAMPA nebo Konference mládeže, na kterých informovala o těchto otázkách veřejnost.

Účast na vzdělávacích iniciativách

Kampaň #FraudOff! působí i v rámci škol a univerzit, např. ve školní iniciativě, kde žáci vyráběli a prodávali vlastní zboží a také dostávali informace od týmu #FraudOff! o padělaném zboží a podvodech obecně.

Specifické rysy

- Využití sociálních médií a vlivných uživatelů
- Zapojení různých veřejných a soukromých institucí
- Komunikační kampaň s využitím plakátů, nálepek, mikin atd.

Výstupy a výsledky

Hnutí #FraudOff! je v Lotyšsku i v zahraničí považováno za úspěch. V roce 2018 získalo ocenění v soutěži Golden World Awards sdružení IPRA za nejlepší koncepci a komunikační kampaň.

Hnutí #FraudOff! se úspěšně podařilo sjednotit orgány veřejné správy, podnikatele, sociální partnery i širší společnost v otázce porozumění a potírání podvodů. Také zvýšilo veřejné povědomí o šedé ekonomice a podvodech a jejich negativních dopadech na jednotlivce i ekonomiku obecně.

Faktory, které jsou klíčem k úspěchu

- Podpora ze strany ministerstva financí
- Využití sítě k získání podpory různých veřejných institucí
- Využití tiskové konference jako „prvku překvapení“ pro zahájení iniciativy
- Podpora ze strany vlivných uživatelů a celebrit

Zjištění problémy a získané poznatky

Iniciativa se zpočátku setkávala s určitým odporem ze strany těch, kdo tvrdili, že je to ztráta peněz. Celkově však byla vnímána velmi pozitivně.

Po úspěšném spuštění a velmi pozitivní odezvě se ukázalo, že je obtížné udržet pozornost lidí. Iniciativa #FraudOff! si každý rok volí jiné zaměření, aby si zachovala dynamičnost. V budoucnu by mohla být méně na očích veřejnosti a mohla by se zaměřovat na vzdělávací iniciativy.

Jedním ze získaných poznatků byla skutečnost, že pro úspěšnou kampaň není nutný velký rozpočet. Klíčový je výběr komunikačních kanálů a sítí pro šíření poselství, z nichž mnohé jsou bezplatné nebo velmi levné.

Potenciál pro převoditelnost

Podobná komunikační kampaň může být velmi účinná, pokud může dotyčná země zajistit podobný přesah pomocí různých sítí a sociálních médií.

Každá země by měla nejprve posoudit, na jaké problémy se zaměřit. Může provést průzkum, na základě kterého jasně stanoví cílovou skupinu a pověří odborníky na komunikaci vývojem vhodných komunikačních prostředků.